

Sygn. akt V CZ 19/19

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko W. S.
o alimenty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 8 maja 2019 r.,
zażalenia powoda na wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 grudnia 2018 r., sygn. akt XIII Ca (...),

**oddala zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego Sądowi, który wyda orzeczenie
kończące postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 7 grudnia 2018 r. uchylił wyrok Sądu Rejonowego z dnia 8 stycznia 2018 r. wydany w sprawie z powództwa M. S. przeciwko W. S. o alimenty i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Przyczyną uchylenia wyroku było stwierdzenie naruszenia prawa materialnego, bowiem zastosowano prawo polskie, podczas gdy w sprawie o alimenty z powództwa dziecka będącego obywatelem Ukrainy, a takim jest powód, zastosowanie ma ukraiński kodeks rodzinny.

Wyrok powyższy zaskarżył zażaleniem powód M. S., zarzucając naruszenie art. 28 ust. 1 w związku z art. 29 ust. 1 i 2 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych sporządzonej w Kijowie dnia 24 maja 1993 r. (Dz. U. z 1994 r., nr 96, poz. 465, dalej jako „umowa z 1993 r.”) przez ich niewłaściwe zastosowanie, będące wynikiem błędnej wykładni polegającej na przyjęciu, że powód jest dzieckiem, o którym mowa w art. 28 ust. 1 Umowy z 1993 r., chociaż przepis ten odwołuje się jedynie do małoletnich dzieci, co oznacza, że w sprawie powinien znaleźć zastosowanie art. 29 ust. 1 i 2 Umowy z 1993 r., a prawem właściwym powinno być prawo polskie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia, uregulowanego w art. 394¹ § 1¹ k.p.c., Sąd Najwyższy bada jedynie, czy sąd drugiej instancji prawidłowo przyjął, że zachodzi jedna z przyczyn uzasadniająca uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, objętych art. 386 § 2 i 4 k.p.c. Zażalenie nie może zmierzać do oceny zasadności żądania pozwu, ani apelacji, czy merytorycznego stanowiska prawnego sądu drugiej instancji. Dokonywana kontrola ma charakter formalny. Zakresem kontroli w postępowaniu zażaleniowym jest więc zbadanie, czy sąd drugiej instancji prawidłowo pojmował przyczynę uzasadniającą wydanie orzeczenia kasatoryjnego i czy jego merytoryczne stanowisko uprawniało do podjęcia takiej decyzji procesowej. Konsekwencją tego jest ograniczenie dopuszczalnych zarzutów do związanych z kwestionowaniem wystąpienia przesłanek stosowania art. 386 § 4 k.p.c. Jeżeli przyczyną uchylenia wyroku było, jak w sprawie niniejszej, nierozpoznanie przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy, to kontrola Sądu Najwyższego ogranicza się do oceny prawidłowości zastosowania art. 386 § 4 k.p.c., tj. trafności zakwalifikowania przez sąd drugiej instancji stanu sprawy z punktu widzenia występowania w niej tej podstawy.

Wbrew zarzutom skarżącego, Sąd Okręgowy trafnie uznał, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, bowiem nie została zbadana, mająca w niniejszej sprawie zastosowanie, materialnoprawna podstawa żądania.

Podstawą tą jest prawo ukraińskie jako prawo właściwe. Zamieszczony w rozdziale umowy z 1993 r. zatytułowanym „Stosunki prawne między rodzicami i dziećmi” przepis art. 28 ust. 1 określa, że stosunki prawne między tymi stronami, w tym roszczenia alimentacyjne na rzecz dzieci, podlegają prawu tego państwa, którego obywatelem jest dziecko, zaś powód dochodzący roszczeń alimentacyjnych od pozwanego ojca jest obywatelem Ukrainy. Umowa z 1993 r. nie precyzuje pojęcia „dziecko” użytego w tym przepisie, jednak, wbrew stanowisku skarżącego, nie zawęża go do dziecka małoletniego. Takiego zwężenia nie zawierają też przepisy ukraińskiego kodeksu rodzinnego, które, podobnie jak w prawie polskim, regulują również kwestię alimentacji dziecka pełnoletniego, pobierającego naukę.

Nie znajduje tym samym zastosowania regulacja art. 29 ust. 1 i 2 umowy z 1993 r., odnosząca się do roszczeń alimentacyjnych innych niż między rodzicami i dziećmi. Skoro zatem Sąd pierwszej instancji nie ocenił roszczenia powoda w świetle przepisów kodeksu rodzinnego Ukrainy, uchylenie zaskarżonego wyroku było zasadne.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.